

HÄMEENKYRÖN VESI HUOLLON KEHITTÄMISSUUNNITELMAN PÄIVITYS - YLEISÖTILAISUUS

Hämeenkyrö 2.10.2019

© Rambøll Morten Larsen

RAMBOLL

Bright ideas. Sustainable change.

SUUNNITELMAN TAUSTA

- Tämä päivitys on vuonna 2010 laaditun kehittämissuunnitelman päivitys.
- Vesihuollon kehittämissuunnitelma on vesihuoltolain (119/2001) mukaisesti tarkoitettu kunnan vesihuollon suunnittelun välineeksi ja vesihuollon tavoitteita määritteleväksi asiakirjaksi.
- Suunnitelman laadintavelvollisuus poistui vesihuoltolain uudistuksessa (681/2014)
- Kunnan tulee kuitenkin kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti lain tavoitteiden toteuttamiseksi.
- Suunnitelma ei ole sitova oikeusvaikutteinen asiakirja.

SUUNNITELMAN YLEISET TAVOITTEET

- Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti vesihuoltolain tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun.
- Kehittämissuunnitelmassa esitetään:
 - vesihuollon nykytila
 - kehittämis- ja muutostarpeet
 - mahdolliset kehitysratkaisut
- Suunnitelma kattaa vesihuollon kehittämisen sekä vesihuoltolaitosten toiminta-alueilla, että niiden ulkopuolella.

SUUNNITELMAN PAINOPISTEET

- Yleisesti ottaen painopisteitä ovat:
 - yhdyskuntarakenteen kehittymisen aiheuttamat muutostarpeet
 - vedenhankinnan toimintavarmuuden parantaminen
 - valmiussuunnittelu ja varautuminen poikkeustilanteisiin
 - nykyisten verkostojen ulkopuolella olevien vesihuollon tarpeessa olevien alueiden selvittäminen
- Hämeenkyrön kunnalla kehittämissuunnitelman pääpainopisteenä ovat nykyisten vesihuoltoverkostojen ulkopuolella olevat kiinteistöt.
 - Vaihtoehtoiset ratkaisut haja-asutusalueiden verkostojen rakentamiselle
 - Toimenpiteet vesihuollon kehittämiseksi

SUUNNITELMAN AIKATAULU

- VHKS luonnos on valmistunut syyskuussa 2019 (17.9.2019)
- Lausuntokierrokset meneillään
- Teknisen lautakunnan kokous oli 24.9.2019, jossa Tekninen lautakunta päätti asettaa vesihuollon kehittämissuunnitelman nähtäville ja pyytää siitä lausuntoja 30.11.2019 mennessä. Tekninen lautakunta pyytää lausunnot kunnan ympäristö- ja terveystoimikunnalta, kunnan alueella toimivilta vesiosuuskunnilta ja -laitoksilta, naapurikaupungeilta sekä Pirkanmaan ELY-keskukselta.
- Kehittämissuunnitelman luonnos on nähtävillä myös kunnan Internet-sivuilla ja kuntalaiset voivat antaa luonnoksesta kirjallisia muistutuksia ja huomioita sekä suullista palautetta yleisötilaisuudessa.
- Työ on nähtävillä Hämeenkyrön kunnan www- sivuilla:
<https://www.hameenkyro.fi/palvelut/asuminen-ja-ymparisto/vesihuolto/vesihuoltolaitoksen-kehittamissu/>
- Lausuntokierroksen ja mahdollisten muutosten jälkeen suunnitelma hyväksytetään kunnanvaltuustossa.

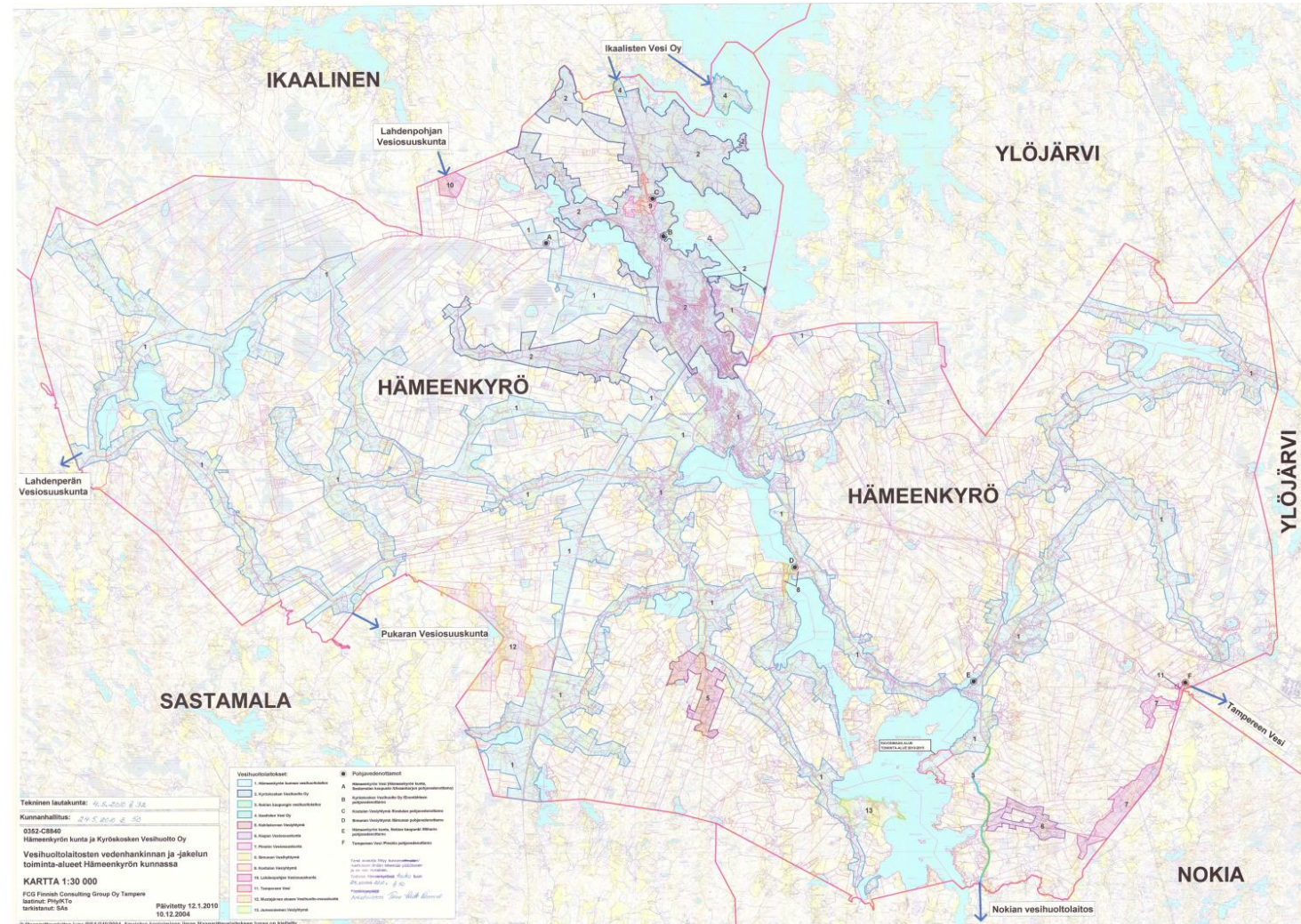
VESIHUOLLON NYKYTILANNE JA TOIMINTA-ALUEET

- Hämeenkyrön kunnassa toimii Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitos, Kyröskosken Vesihuolto Oy, Ikaalisten vesi Oy ja 56 vesiosuuskuntaa.
- Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen ja Kyröskosken Vesihuolto Oy:n nykyiset vesihuollon toiminta-alueet on hyväksytty kunnassa vuosina 2010 ja 2014.
- Uudet asemakaavoitettavat alueet liitetään vesihuoltolaitoksen toiminta-alueisiin kaavoituksen edetessä. Muilla alueilla vesihuolto toteutetaan lähtökohtaisesti kiinteistökohtaisesti tai vesiosuuskuntien järjestämänä.
- Nykyisen lainsäädännön mukaan vesihuoltolaitoksella tarkoitetaan laitosta, joka huolehtii yhdyskunnan vesihuollosta kunnan hyväksymällä toiminta-alueella. Näin ollen lainsäädännön vesihuoltolaitoksia koskevat velvoitteet ulottuvat myös niihin vesiosuuskuntiin, joiden toiminta-alueet kunta on hyväksynyt.
- Vahvistetulla vesihuollon toiminta-alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohtoon ja viemäriin. Taajaman ulkopuolella kiinteistöä ei kuitenkaan tarvitse liittää vesihuoltolaitoksen verkostoihin, mikäli lainsäädännössä asetetut ehdot täyttyvät.
- Muutoin vesihuolto järjestetään kiinteistökohtaisesti

VESIJOHTOVERKOSTOJEN NYKYISET TOIMINTA-ALUEET

- Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vesijohtoverkoston toiminta-alue on hyväksytty Hämeenkyrön kunnan hallituksessa 24.5.2010 (kunnanhallitus §50).
- Toiminta-aluearajauksissa on esitetty muitakin vesihuoltolaitoksia (vesiosuuskuntia).

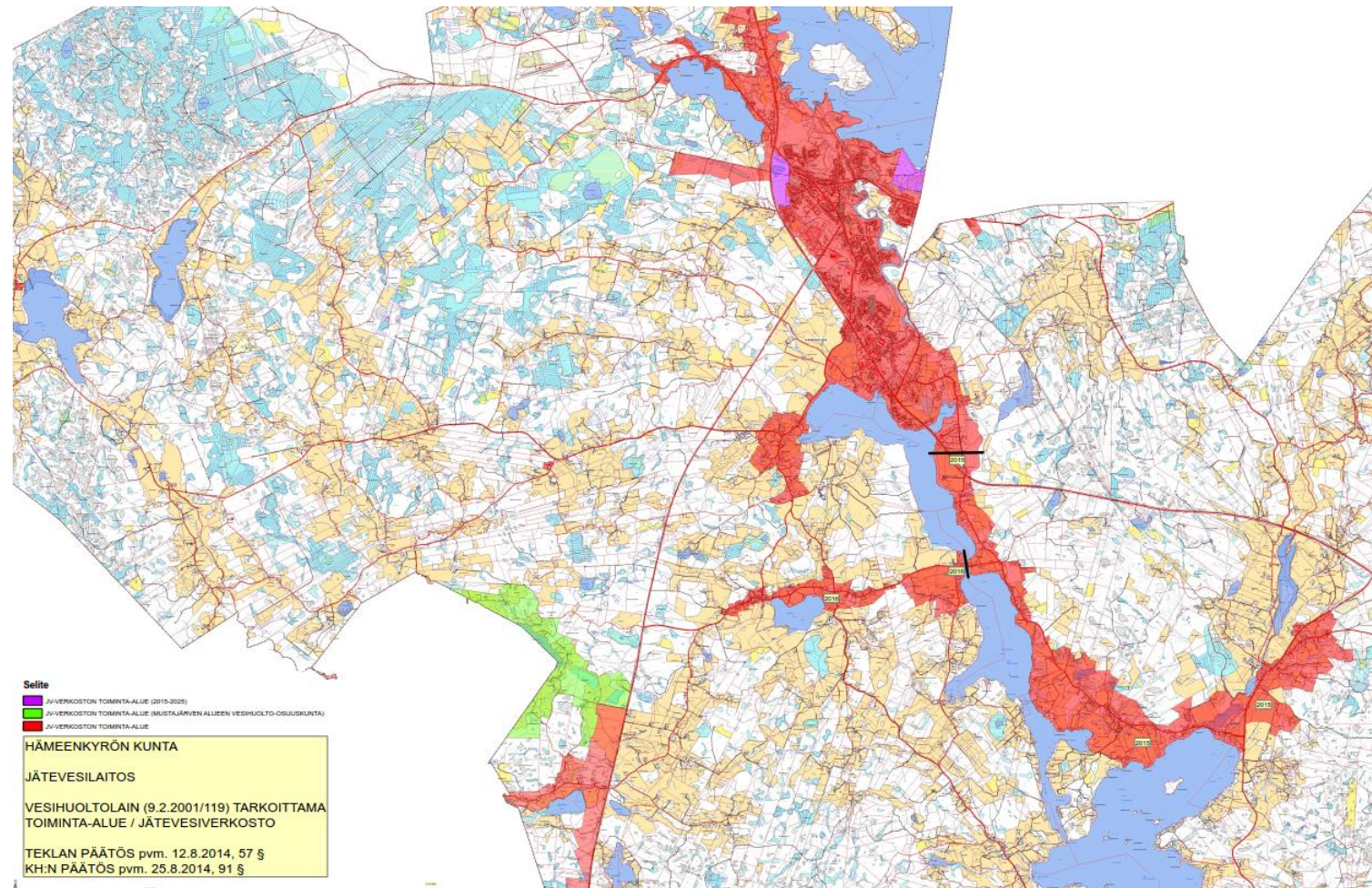
LÄHDE: Hämeenkyrön kunnan
www-sivut 10.9.2019

VIEMÄRIVERKOSTON NYKYINEN TOIMINTA-ALUE

- Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen jätevesiverkoston toiminta-alue on hyväksytty Hämeenkyrön kunnan hallituksessa 25.8.2014 (kunnanhallitus §91).
- Vain Kunnan vesihuoltolaitoksen jätevesiverkoston toiminta-alue rajaus.

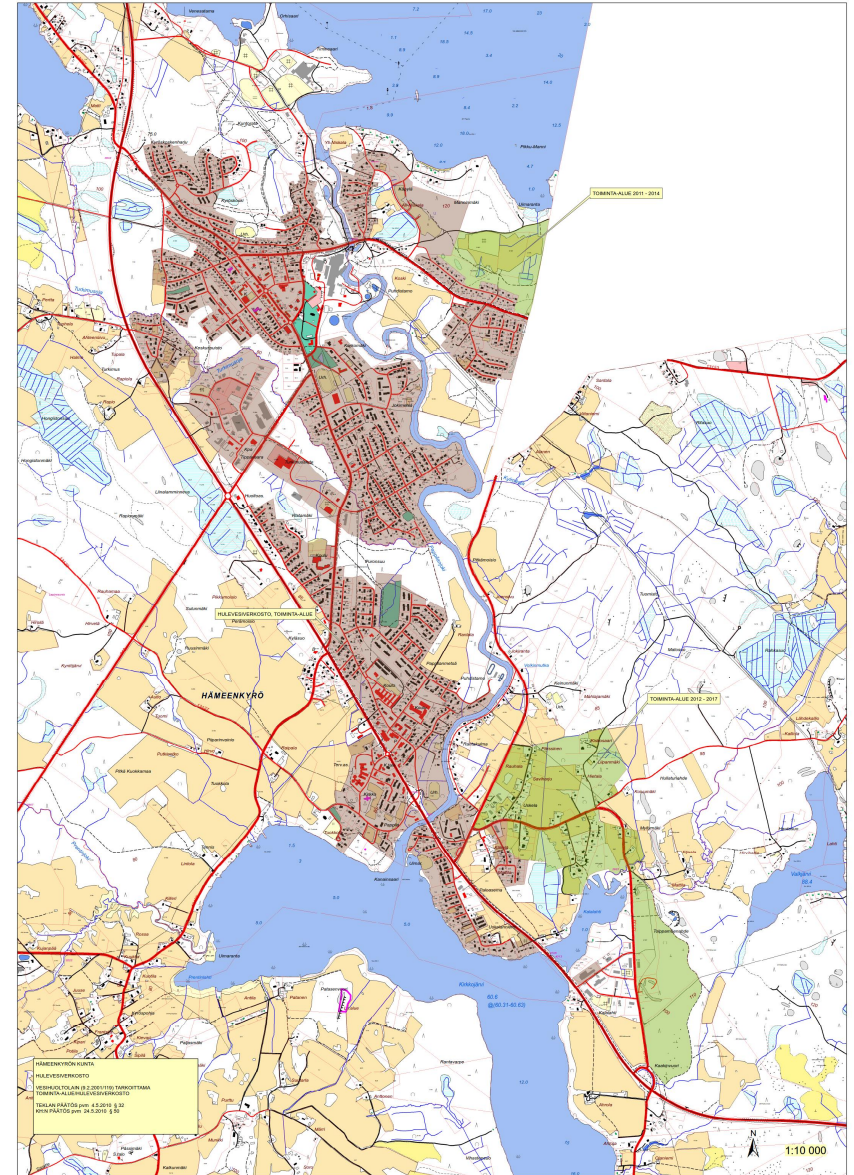
LÄHDE: Hämeenkyrön kunnan
www-sivut 10.9.2019

HULEVESIVERKOSTON NYKYINEN TOIMINTA-ALUE

- Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen hulevesiverkoston toiminta-alue on hyväksytty Hämeenkyrön kunnan hallituksessa 24.5.2010 (kunnanhallitus §50).
- Hämeenkyrön kunta on vahvistanut hulevesiverkostolle järjestämisalueensa.
- Hulevesimaksua peritään vesihuoltolaitoksen huleveden järjestämisalueella.
- Perusmaksua peritään myös järjestämisalueen ulkopuolella, mikäli vesihuoltolaitos on rakentanut alueelle tai kiinteistöä varten järjestelmän hulevesien johtamista varten.

LÄHDE: Hämeenkyrön kunnan www-sivut 10.9.2019

KEHITTÄMISTOIMENPITEET

VESIHUOLLON TOIMINTA-ALUEIDEN ULKOPUOLELLA

- Hämeenkyrössä keskitetyn vedenjakelun piirissä on likimain 99 % asukkaista, joten vesijohtoverkoston osalta merkittäviä laajentamistarpeita ei ole tiedossa.
- Kehittämissuunnitelman laadinnan yhteydessä käytiin läpi toistaiseksi viemäröimättömiä alueita, jotka sijaitsevat kohtuullisen etäisyyden päässä runkoviemäreistä tai joissa viemäröinnin perusteena olisi suurehkon asukasjoukon tarve, kaavoitushankkeet, terveydensuojelulliset tai ympäristönsuojelulliset syyt.
- Tarkempaan tarkasteluun valittiin seuraavat alueet:
 - Keskustan ohitustien vaikutuksesta muodostuvat työpaikka-alueet (Hanhijärven työpaikka-alue, Heiskan työpaikka-alue ja Tippavaaran työpaikka-alue)
 - Pinsiö-Pentinmaan alueen viemäröinti
 - Raattajärventien alueen viemäröinti
 - Lemmakkalan alueen viemäröinti
 - Metsäkulman alueen viemäröinti
 - Osaran alueen viemäröinti
 - Kotirannantien alueen viemäröinti
 - Sasi (taajamaksi luokiteltava alue)
 - Miharin eteläpuolinen alue

KEHITTÄMISTOIMENPITEET VESIHUOLLON TOIMINTA-ALUEIDEN ULKOPUOLELLA

- Tarkasteltavat kohteet painottuvat viemäröinnin kehittämiseen
- Alueille, joilla viemäröinnin toteuttaminen kunnan vesihuoltolaitoksen toimesta ei ole itsestään selvää, laadittiin kysely, jossa selvitettiin vesihuoltojärjestelmien nykytilannetta ja liittymishalukkuutta.
- Alustavan tarkastelun perusteella taloudellisesti kannattavimmiksi vaihtoehdoiksi muodostui Pinsiö-Pentinmaan alue sekä 100 % liittymisasteella, että kiinnostuneiden määrän perusteella.
- Mikäli liittymishalukkuutta saadaan ks. alueella kasvatettua, alkaa keskitetty viemäröinti olemaan kustannuksiltaan kilpailukykyinen kiinteistökohtaisten ratkaisuiden kanssa. Huomioitavaa on kuitenkin, että kustannusarviot eivät sisällä kiinteistökohtaisia pumppaamoita ja viemäreitä kiinteistöiltä runkoviemäriin. Muiden osalta keskitetyn viemäröinnin kustannukset näyttävät jäävän kiinteistökohtaisia ratkaisuja (10 000 -15 000 €) kalliimmiksi. Keskitetty viemäröinti on kuitenkin suositeltava ratkaisu ympäristönsuojelullisista syistä etenkin pohjavesialueilla.

Taulukko 8.2 Kehittämisa alueiden runkoviemäreiden pituudet, arvioidut liittymämäärät sekä investointikustannukset

Tarkasteltava alue	kyselyitä kpl	vastanneet kpl	kiinnostuneet kpl	runkolin ja viemäri m	kustannukset €*	kustannukset €/liittyjä	
						100 %*	halukkaat**
Lemmakkalan alue	48	19	5	3 000	300 000	6	60 000
Metsäkulman alue****	73	34	8	10 000	1 000 000	250	125 000
Osaran alue	124	56	15	7 000	700 000	13	47 000
Pinsiö-Pentinmaan alue	276	116	50	12 000	1 200 000	5	24 000
Raattajärventien alue	58	13	3	5 000	500 000	700	167 000

*Oletettu runkoviemäriin kokoluokaksi 110, investointikustannus noin 100 €/m.

** 100 % liittymisasteella

*** halukkaiden lukumäärän perusteella

**** Lemmakkalan alueen viemäröinnin toteutuminen edellytyksenä

KEHITTÄMISTOIMENPITEET VESIHUOLLON TOIMINTA-ALUEIDEN ULKOPUOLELLA

- Valituille kehittämisalueille on seuraavat vaihtoehtoiset vesihuollon toteuttamistavat:
 - a) Vesiosuuskunnan vesihuoltoverkostot
 - b) Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vesihuoltoverkostot
 - c) Kiinteistökohtaiset järjestelmät.
- Tarkastelluille alueille esitetään taulukossa esitettyjä ratkaisuja. Ratkaisut perustuvat siihen, että sekä kunnan että ELY-keskuksen tahtotilana ei ole kasvattaa vesiosuuskuntien määrää nykyisestä, vaan toteuttaa vesihuoltoverkoston laajentamishankkeet pääosin kuntavetoisesti. Niillä alueilla, joita ei alla olevassa taulukossa ole esitetty, vesihuollon laajentaminen on tarkoitus toteuttaa kiinteistökohtaisin ratkaisuin tai vesiosuuskuntavetoisesti.

Taulukko 8.3 Esitetyt kehitysratkaisut vuoteen 2040 tarkastelualueittain

Kehittämisalue	Alustava toteutustapa
Kotirannantien alue	Kunta toteuttaa viemärin (taajamaa)
Sasi-Mahnan yleiskaava-alue	
Lemmakkala	Kunta toteuttaa viemäröinnin
Metsäkulma	Kunta toteuttaa viemäröinnin
Raattajärventien alue	Kunta toteuttaa (taajamaa)
Sasin alue	Kunta toteuttaa (taajamaa)
Muut	
Osaran alue	Kunta selvittää yhteistyömahdollisuuksia Osaran maaseutuopetusyksikön kanssa
Pinsiö-Pentinmaan alue	Kunta selvittää yhteistyömahdollisuuksia Ylöjärven Veden kanssa
Asemakaava-alueet	
Hanhijärven asemakaava-alue	Kunta toteuttaa
Heiskan asemakaava-alue	Kunta toteuttaa
Tippavaaran asemakaava-alue	Kunta toteuttaa

KEHITTÄMISTOIMENPITEET

VESIHUOLLON TOIMINTA-ALUEIDEN ULKOPUOLELLA

- a) Vesiosuuskunta toteuttaa hankkeet. Mikäli hankkeet toteutuvat vesiosuuskuntavetoisesti, Hämeenkyrön kunta voi tukea hanketta seuraavasti:
 - Liittymishalukkuuden selvitykset
 - Harkinnanvarainen lainatakaus runkolinjojen rakentamiseen maksimissaan 75 %
 - Suunnitelmien teettäminen
 - Osuuskunta allekirjoittaa kunnan kanssa yhteistyösopimuksen
 - Rakentamisvaiheessa kunnan hyväksymä tai palkkaama valvoja
- Päätös hankkeen tukemisesta tehdään aina erikseen kunkin hankkeen kohdalla. Toteuttamispäätöstä tehtäessä on selvitetty kokonaistaloudellisesti edullisin ja tarkoituksenmukaisin toteutusvaihtoehto, jossa on huomioitu mm. hankkeen aikataulu, riittävä sitoutuneiden liittyjien määrä, vesihuoltolaitoksen tai vesiosuuskunnan kyky huolehtia alueen vesihuollosta sekä mahdollinen kytkeytyminen muihin kunnan hankkeisiin. Kunta tukee vesiosuuskuntien laajenemisalueita samoin periaattein, kuin uusia vesiosuuskuntia.

KEHITTÄMISTOIMENPITEET VESIHUOLLON TOIMINTA-ALUEIDEN ULKOPUOLELLA

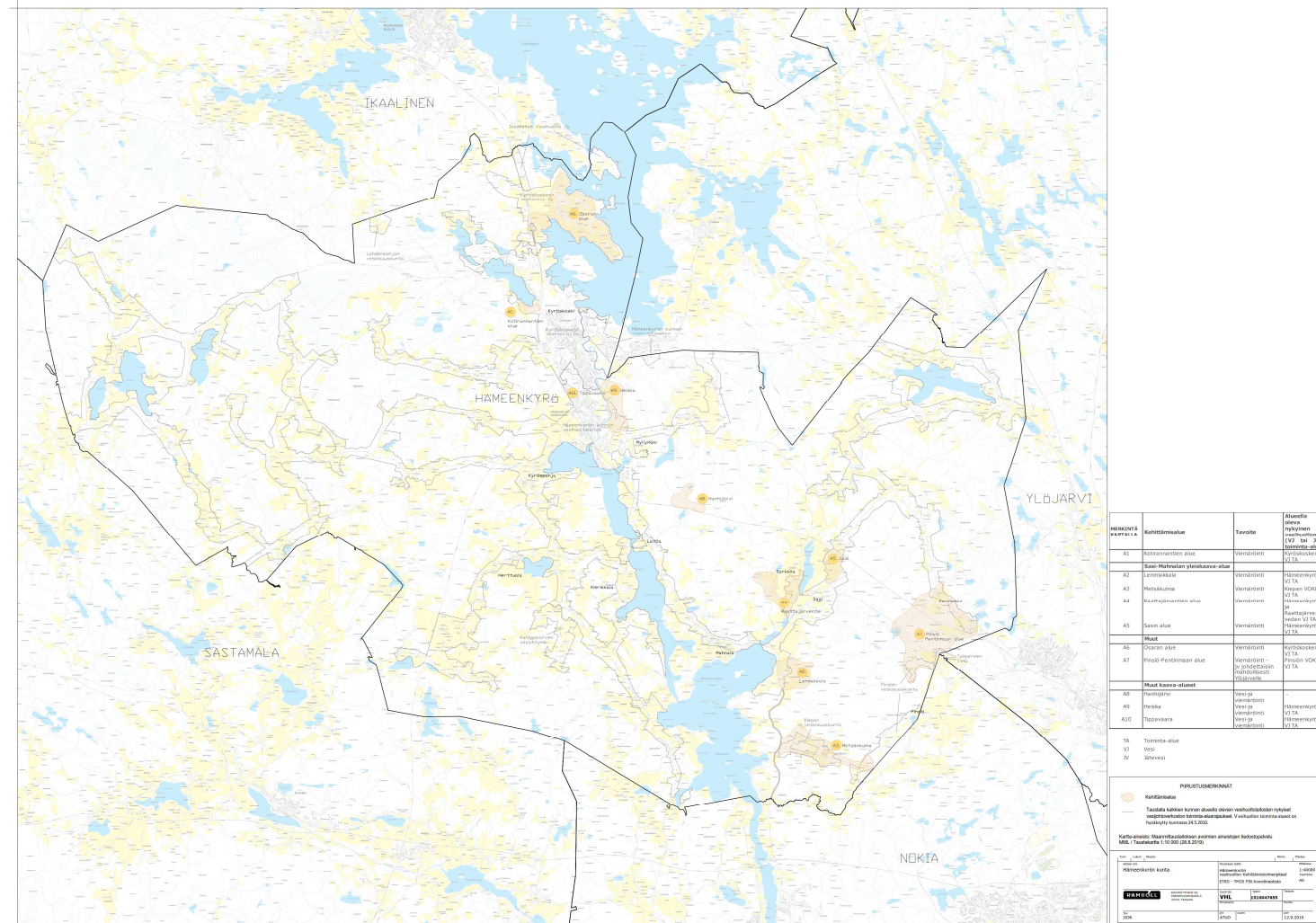
- b) Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vesihuoltoverkostot. Kehitysalueilla, joissa kunnan vesihuoltolaitos on esitetty mahdolliseksi toteuttajaksi, käytetään seuraavia toteutusperiaatteita:
 - Toteuttaminen edellyttää vähintään 70 % kiinteistöjen liittymishalukkuutta
 - kiinteistöjen kanssa tehdään ehdollinen liittymissopimus ja suunnittelu aloitetaan vasta, kun 70 % liittymishalukkuutta vastaava määrä sopimuksia on allekirjoitettu
 - jos liittymissopimusten määrä ei täyty yhdessä vuodessa, hanke raukeaa
 - kiinteistöjen tulee sijaita alueella tarkoituksenmukaisena kokonaisuutena.
 - jos vesihuollon rakentamisen kustannusarvio on oleellisesti alustavaa kustannusarviota korkeampi, toteuttaminen harkitaan erikseen.
 - Kuluttajalle normaali käyttösopimus ja käyttömaksu
 - Korotettu perusmaksu asemakaava-alueeseen verrattuna.
 - Hämeenkyrön kunta huolehtii suunnittelusta, rakentamisesta ja hankkeen rahoituksesta
 - Kuluttaja maksaa liittymismaksun lisäksi tonttijohdon ja mahdollisen kiinteistöpumppaamon.
 - Alueita toteutetaan enintään 1 vuodessa.

KEHITTÄMISTOIMENPITEET VESIHUOLLON TOIMINTA-ALUEIDEN ULKOPUOLELLA

- c) Kiinteistökohtaiset järjestelmät. Kaikilla valituilla kehittämisalueilla vesihuolto voidaan toteuttaa myös kiinteistökohtaisin järjestelmin ottaen huomioon lainsäädäntö sekä kunnan rakennusjärjestys ja ympäristönsuojelumääräykset.
- Kehittämisalueiden ulkopuolisella haja-asutusalueella vesihuolto voidaan järjestää joko vesiosuuskuntaperusteisesti tai kiinteistökohtaisilla järjestelmillä. Kunta ei rakenna siirtolinjaavesilaitoksen ja vesiosuuskunnan verkostojen välille.

KEHITTÄMISTARVEALUEET

- Pääosin kehittämistarvealueet ovat viemäröitäväksi mahdollisesti tarkoitettuja alueita. Seuraavassa esitetyt kehittämistarvealueet ovat viitteellisiä.
- Kartassa on taustalla vesijohtoverkoston toiminta-alueet
- Alustavan tarkastelun perusteella taloudellisesti kannattavimmiksi vaihtoehdoiksi muodostui Pinsiö-Pentinmaan alueen viemäröinti. Suurimmalla osalta alueista keskitetyn viemäröinnin kustannukset näyttävät jäävän kiinteistökohtaisia ratkaisuja (10 000 -15 000 €) kalliimmiksi. Keskitetty viemäröinti on kuitenkin suositeltava ratkaisu ympäristönsuojelullisista syistä etenkin pohjavesialueilla (Pinsiön alue osittain pohjavesialueella).

YHTEENVETO - KEHITTÄMISTOIMENPITEET JA TARVEALUEET

- Kehittämistoimenpiteiden kustannusarvio on suunnitelmakaudella yhteensä noin 5,1 miljoonaa euroa.
- Lisäksi vuosittaisiksi kustannuksiksi on arvioitu 155 000 euroa, joka käsittää Hämeenkyrön vesihuoltolaitoksen vesihuoltoverkostojen saneeraukset ja kunnan ja vesiosuuskuntien välisen yhteistyön varautumissuunnitteluun ja tarkkailuun liittyen
- Taulukossa esitetty vesihuoltoverkostojen laajentamiseen liittyvä kustannusarvio käsittää vain runkovesijohtojen rakentamiskustannusarvion.

Toimenpide	Kustannus- arvio	Aikataulu	Vastuutaho
Vesihuoltoverkostojen laajentaminen			
Kotirannantien alueen viemäröinti	100 000 €	2021-2022	kunta
Lemmakkalan alueen viemäröinti	300 000 €	2022-2026	kunta
Metsäkulman alueen viemäröinti	1 000 000 €	2030-2035	kunta
Raattajärventien alueen viemäröinti	500 000 €	2030-2035	kunta
Osaran alueen osittainen viemäröinti, yhteistyömahdollisuuksien selvitys	700 000 €	2030-2035	kunta
Pinsiö-Pentinmaan alueen viemäröinti	1 200 000 €	2021-2024	kunta, Ylöjärven Vesi
Hanhijärven asemakaava-alue	400 000	kaavoituksen mukaan	kunta
Heiskan asemakaava-alue	530 000	kaavoituksen mukaan	kunta
Tippavaaran asemakaava-alue	150 000	kaavoituksen mukaan	kunta
Vedenottamot			
Miharin vedenottamon UV-laite	20 000 €	2019	kunta
Jätevedenpuhdistamo			
Hiekkasuodattimien virtaaman jaon automatisointi	50 000 €	2020-2025	kunta
Vanhan lietteenkuivaimen uusinta	150 000 €	2020-2025	kunta
Muut			
Haukijärven paineenkorotusaseman muuttaminen kaksisuuntaiseksi	20 000 €		kunta
Yhteistyö kunnan ja vesiosuuskuntien välillä varautumissuunnitteluun ja tarkkailuun liittyen	5000 €/a	jatkuvaa	kunta
Vesihuoltoverkostojen saneeraus	150000€/a	jatkuvaa	kunta
Vesihuoltoverkostojen toiminta-alueiden päivitys	5 000 €	2020	kunta
Hulevesisuunnitelma	10 000 €	2020-2025	kunta
Yhteensä	5 135 000 €		
Lisäksi vuosittain	155 000 €		

YHTEENVETO - KEHITTÄMISTOIMENPITEET JA TARVEALUEET

- Kaikki esitetyt haja-asutusalueiden vesihuoltoverkostojen laajentumishankkeet etenevät sitovien liittymishalukkuuskyselyiden, suunnittelun ja kustannusarvioiden päivittämisen kautta.
- Uusilla asemakaava-alueilla vesihuoltoverkostoja toteutetaan kaavoituksen toteutumisen mukaan.
- Osaran alueella selvitetään ensimmäisessä yhteistyömahdollisuudet Osaran maaseutuopetusyksikön kanssa.
- Pinsiö-Pentinmaan alueilla käynnistetään selvityksiä yhteistyössä Ylöjärven Veden kanssa jätevesien viemäroimiseksi Ylöjärven Veden verkostoon.
- Esitetty aikataulu on tavoitteellinen ja se saattaa muuttua esimerkiksi kaavoitusaikataulun muuttuessa tai muun perustellun syyn vuoksi.